

ชื่อเรื่อง	การประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ ตาม 3อ.2ส ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เขต โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแม่สุ อำเภอมะนังน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ผู้เขียน	นายปรัชญา กรรณิกา ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแม่สุ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Study) เพื่อประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพ ตาม 3อ.2ส. ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.) เขต รับผิดชอบของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแม่สุ อำเภอมะนังน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 51 คน โดยรวบรวมข้อมูลเดือนตุลาคม 2562 และนำผลการประเมินที่ได้มารวบรวม วิเคราะห์ คำนวณค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และคำนวณด้วยสูตรสมการ

ผลการศึกษาพบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ของเขตโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแม่สุส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.67 เป็นเพศหญิง และอยู่ในวัยทำงานช่วงอายุ 37 - 47 ปี ถึงร้อยละ 39.22 มีสถานภาพสมรสร้อยละ 96.08 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการออกแรงและรับจ้างทางการเกษตร ร้อยละ 88.24 และได้รับการศึกษาโดยเรียนหนังสือระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุดร้อยละ 33.33 มีเพียงร้อยละ 5.88 ที่ไม่ได้เรียนหนังสือ

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีความรู้ ความเข้าใจทางสุขภาพตาม 3อ.2ส. โดยรวมอยู่ในระดับถูกต้องบ้าง โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.94 คิดเป็นร้อยละ 65.69 และ มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ และพฤติกรรมสุขภาพ โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับดี โดยคะแนนเฉลี่ย 48.96 คิดเป็นร้อยละ 72.00

จำแนกตามองค์ประกอบพบว่าองค์ประกอบที่ 6 การตัดสินใจเลือกปฏิบัติที่ถูกต้อง ที่อยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก คะแนนรวมเฉลี่ย 10.31 คิดเป็นร้อยละ 85.95 และมีจำนวน 2 องค์ประกอบอยู่ในเกณฑ์ระดับดี คือองค์ประกอบที่ 2 การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ ได้คะแนนรวมเฉลี่ย 7.20 คิดเป็นร้อยละ 71.96 และองค์ประกอบที่ 4 การจัดการตนเอง ได้คะแนนรวมเฉลี่ย 10.63 คิดเป็นร้อยละ 70.85 ส่วนองค์ประกอบที่อยู่ในเกณฑ์ระดับพอใช้คือ องค์ประกอบที่ 3 การสื่อสารสุขภาพ ได้คะแนนรวมเฉลี่ย 10.00 คิดเป็นร้อยละ 66.67 และองค์ประกอบที่ 5 การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ได้คะแนนรวมเฉลี่ย 6.88 คิดเป็นร้อยละ 68.82 ส่วนพฤติกรรมสุขภาพ ตาม 3อ.2ส. โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับดี โดยคะแนนเฉลี่ย 21.67 คิดเป็นร้อยละ 72.22 โดยพฤติกรรมมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ผลการศึกษาที่ได้นำไปวางแผนพัฒนาศักยภาพของ อสม. ประเด็นฝึกปฏิบัติเทคนิคการถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน ทั้งรายบุคคล และรายกลุ่ม ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อและสารสนเทศ จากแหล่งต่างที่ได้รับ โดยเฉพาะช่องทาง social media ที่แพร่หลายรองรับกับ อสม.ยุค 4.0 เพราะมีการเข้าถึงข้อมูลบริการสุขภาพที่อยู่ในเกณฑ์ระดับดี และสนับสนุนกิจกรรมเชิดชูอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ที่เป็นแบบอย่างที่ดีด้านพฤติกรรมสุขภาพ และมีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ โดยมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเป็นผู้ถ่ายทอด พร้อมทั้งจัดเป็นศูนย์เรียนรู้ในชุมชน เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับประชาชน และชุมชนในการพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพต่อไป